

házfők mély fájdalma, amikor így fordulnak hozzánk és a világ minden népeihez: „Mélységes aggodalommal állapítjuk meg, hogy az amerikai kormány figyelmen kívül hagyva a világ közvéleményét és az összes vallások szent parancsait, folytatja és fokozza a dél-vietnami nép elleni kegyetlen agressziós háborút... Közvetlenül az aratás előtt felperzselik a vetéseket a szántóföldeken. A pusztítás örületének templomok esnek áldozatul. A napalm mindent megsemmisít, a lángok megemésztk az oltárokat, és még annak lehetőségétől is megfosztják a hívőket, hogy felpanaszolják fájdalmaikat, és imádságaikban keressenek enyhülést szenvedéseikre. Vallásos hitünknek sugallatára, amely azt parancsolja, hogy a béke hírnökei legyünk és békét teremtsünk, hogy az élet és nem a halál szolgálói legyünk, fel-emeljük tiltakozó szavunkat a borzalmas háború ellen...”

Mi, unitárius keresztény lelkészek és hívek csatlakozunk e felhíváshoz, mert rendületlenül az élet szerelmesei, a napsugaras jézusi élet hírnökei kívánunk lenni. Álmunk és vágyunk, hogy itt a földön keressük, építsük hitünk világát, Istennek országát. Mi nem a halálban, hanem a földi létben akarunk üdvözülni és boldogok lenni mindazokkal, akik szeretik az életet, a fejlődést, a békét. Ha hiszünk Istenben, hiszünk az életben is, ha követjük Jézust, szeretjük az élet Fejedelmének az evangéliumát, ha az evangélium szerint élünk, hiszünk az emberben, aki Isten gyermekeként áldott közösségben és békében kell éljen egymással és Istenével.

Élet, szent gyönyörűség, Isten rendelkezésének fénylő, friss forrása, ápolunk, szeretünk véghetetlenül. Téged választunk a halál helyett, mert te vagy gyermekeink jövőjének szent biztosítéka. Álmunk és épülésünk alapja s munkánk értelme. Melletted döntünk a nagy kérdések végső óráiban. Téged ápolunk mások életében. Élet, áldott, szent ajándék. A Te nevedben szólunk, harcolunk, dolgozunk és imádkozunk az emberiség békéjéért mindhalálig. Ámen.

GELLÉRD IMRE

ISTEN MUNKATÁRSAI VAGYUNK

1 Kor 3,3

Nézem a legszebb művészi alkotást, a csillagos eget. A látható fényen túl is keresem vágyva, epedve a lét értelmét és célját, Istent. A csillagok világában, a dolgok rendjében vajon hol van a véges és végtelen, a hívő ember és az Isten találkozása? A látóhatár szélén, a hegyek csúcsain vagy a halál küszöbén? Az alvó világ vagy a virrasztó lelkiismeret képes-e megtalálni teremtőjével azt a közösséget, amely könnyebbé teheti a holnapot és szebbé a földet?

Vajon álmunk és a halál álma s élete végtelen-e, és nem más, mint önmegadó engedelmisség, beleolvadás Istenbe? Ó, nem, mert

hallom, hogy jön a hajnal, önálló életre ébredünk, a szomszéd szobából szólít a gyermekem.

Vagy bűnei, szenvedélyei és divatja miatt a Jóisten távol tartja magától gyermekét? Nem, mert Isten váratlanul átölel, szavakat ad, hogy szeressünk, kenyeret, hogy éljünk, közel van hozzánk az Isten.

Milyen meleg a virágok illata, milyen erős az ébredés lelke, milyen csodás a dolgok rendje! Vajon ez mind csak azért van, hogy Isten zsarnoki módon kihasználja, öndicséretére újjáteremtse évenként a rögök, kalászkok, emberek, csillagok rendjét? Ó, nem. A teremtés célja, Isten akarata az, hogy mi eleven közösségbe lépünk vele, szeressük őt, és munkatársai legyünk a végtelen teremtésben.

A teremtés mozgás és folytonos tevékenység. A tétlen szemlélődő lemarad, tehetetlenségi nyomatéka folytán szüntelenül forog önmaga ábrándjai, álmai körvonalán. Az ő számára nincs haladás, csak egy helyben topogás, nincs hajnal, csak alkony, nincs felemelkedés, csak egy statikus, sűrű világ. Számunkra pedig, akik nemcsak hiszünk, hanem dolgozunk is, Istennel való viszonyunk a szereteten, a teremtésben való közreműködésben, egy erőteljes, összhangos és cselekvő munkatársi kapcsolaton alapul. Akik közvetlenül Isten szíve mellett, szeretetének közelében élünk s az Ő teremtési megbízásában járunk, úgy törekedünk gondolkodni, mint Ő. Felfogjuk a teremtés törvényeit, fölfedjük a föld mélységeit és a magasságok titkait, szabályokat állítunk fel, hogy fejlődő, erkölcsös, szép és jó legyen az életünk. Akik Istennel való közösségben fáradozunk, úgy érezzük, mint Ő. Fáj, ha valaki lejtőre tévedt, és megfogjuk kezét, segítünk Istennek a visszatérítés munkájában; gondozzuk, vigasztaljuk azt, aki beteg, gyászol vagy árva, hogy boldog emberek hazája legyen ez a föld. Aki Isten munkatársa, az cselekszi is a mennyei Atyánk akarata. Nem elég tehát a teremtési törvények világában szemlélődni, fájdalmas szívűek könnyeivel, boldogok örömeivel együttérezni; Istennel való közösségünk cselekvő magatartást feltételez és követel. A gyermek elismeri a szülő tekintélyét, de ugyanakkor végtelenül szereti és figyel, hogy aki neki életet adott, mit csinál, hogy ő is azt tegye. A tanuló figyel mesterét, minden idegszállal lesi, hogy mit cselekszik, hogy aztán azonnal ő is munkához lásson. Ehhez azonban nemcsak szemlélődés, hanem látás is kell, a dolgok lényegének ismerete. Jézus példázatában az útszélien hagyott, kirabolt embert s annak sebeit többen is látták, de csak egy volt, a harmadik, a könyörülő samaritánus, aki azonnal cselekedett is. Abban a pillanatban ott kiteljesedett Isten és az ember cselekvő közössége, munkatársi szeretete. Talán egész Júdeában nem volt aznap szebb összhang és zengőbb zsoldár, mint az, amely a samaritánus lelkében megszületett.

Ilyen volt Pál apostol életében is az a pillanat, amikor féltismerte és megfogalmazta a vallásos élet alaptételét: „Isten munkatársai vagyunk...” Ebben kifejezést nyert a teremtés értéke és örök hivatása.

Isten munkatársai vagyunk. Teremt az Isten, teremtünk mi is. Hivatásunk lényege ez: érzésekkel, gondolatokkal, akarattal és élet-

tel kiabrázolni a teremtő Isten országát, azt felékesíteni, zoltárokat és himnuszokat költeni benne, egyszóval valami olyat művelni, mint amilyent Isten művelt a teremtés hajnalán: alkotóvá válni.

Gondot visel az Isten, hogy mindenknek szép rendben legyenek, gondot viselünk mi is. Ha valakinek gondja van, hogy tavasz jöjjön, nekünk gondunk van, hogy vetés legyen a földeken. Ha Istennek gondja van, hogy a magból kalász nőjön, nekünk gondunk van, hogy a kalászból kenyér legyen és élet. Istennek gondja van, hogy boldog legyen családod, s szépet álmódjék gyermekem, nekem gondom van, hogy szorgalmas, dolgos, becsületes ember legyen.

Isten azt akarja, hogy e földön béke legyen. Ezt akarjuk mi is. Dolgozunk, egymást tiszteljük és becsüljük, és ha kell, kivesszük a rombolni akarók kezéből a fegyvert, a szívből a tövist, és álljt parancsolunk a gyűlöletnek, mert Isten akaratát kívánjuk cselekedni.

Isten azt akarja, hogy szebb legyen a világ s benne boldogabb az ember. Azt cselekedjük mi is. Ha ehhez hozzájárulok én is, akkor már Isten munkatársa vagyok.

Istennek az a törekvése, hogy folytonosan irtsuk az erkölcsteleniséget és a rosszat, s diadalra vigyük a gyermekcacagástól napsugaras otthonok tiszta, szép családi életét; azon fáradozunk mi is, mert Istennel egyformán akarjuk a jó győzelmét.

Milyen boldog tudat az, hogy a teremtésben és a fejlődésben isten munkatársai, terveinek résztvevői vagyunk. Bátor és felemelő, biztosságot és lelki elégtételt adó érzés tudni azt, hogy Isten folyton teremtő munkájának bármely kis-mértékben, de részesei, munkálói vagyunk. Nem megrendítő, világra szóló feladatok valósítását várja tőlünk Isten, hanem azt, hogy amit teszünk, az szolgálja a béke, haladás, erkölcs és jólét céljait.

Isten el is várja, hogy munkatársai legyünk, hiszen a világot és benne az értékek sokaságát nem magáért teremtette, hanem éretünk és egy alkotó összhangért, amelyben mindenknek megvan a maga szerepe, s amelyben minden ki kell vegye a maga részét az alkotásból.

Isten teremtésének értéke és értelme általunk válik teljessé, hiszen az örök alkotás aranylánca nélkülünk megszakadna. Istennek szüksége van reánk, mint ahogy „mi is benne élünk, mozgunk és vagyunk”. Ha magunkat Isten munkatársainak tartjuk, feltétlenül kérdésekkel találkozunk, amelyekre felelnünk kell:

Segítettél-e Istennek, hogy teremtéséből újabb és újabb értékek, törvények és minőségek kerüljenek felszínre? Gazdagítottad-e bármily csekély mértékben az emberi közösséget erénnyel, munkával és jóakarattal? Követted-e Isten legjobb munkatársait a keskeny, meredek, de életre vezető úton, vagy a romlásra vezető utat választottad? Festettél-e újabb szint gyermekeid lelkébe s rajzoltad-e valakinek arcára a hűség, a mosoly és boldogság vonásait?

Ha elmulasztottad megtenni azokat, félreértetted életedet, és megálltál félúton. Lehattél volna bármi, ha akartad volna azt, amit nem tettél meg, mert nem elég csupán csak szemlélni Isten teremtői munkáját. Tenni is kell. „Nem elég a célt látni; járható útja kell!

Nem elég útra lenni, az úton menni kell! Egyedül is. Elsőnek, elől indulni el! Nem elég elindulni, de mást is hívni kell!... Nem elég jóra vágyani: a jót akarni kell! És nem elég akarni: de tenni, tenni kell! A jószándék kevés! Több kell: az értelem! Mit ér a hűvös ész?! Több kell: — az érzelem! Am nem csak holmi érzés, de seb és szenvedély, keresni, hogy miért élj, szeress, szenvedj, remélj!"

Nézd, mennyi tennivaló van még Isten szőlőjében. Még van rossz és önző érdek, beteges gondolkodás és erkölcstelen életmód. Van férfi, aki termel, szépít, akar, de van még, aki kocsmák alkoholgözös légkörében mérgezetten, eltékozolt fizetéssel megkeseríti a családi élet szent légkörét, s egyetlen este összerombol mindent, amit heteken át épített. Van még fertőzött ifjú lélek, aki tétlenül él, és kihasználja az apák munkáját, és semmibe veszi az anyák könnyét. Van még olyan tudomány, amely atombombát gyárt, hogy pusztítsa vele Isten legszebb képmását, az embert.

Ugye, hogy még nem elég? Még tenni, tenni kell. És ne mondd, óh, ne mondd, hogy fáradt vagy, vagy nincs erőd, mert földre szakadt szív vagy, Isten képére és hasonlatosságára az ő határtalan erejéből teremtett lélek vagy.

Kedves afia! Mindennap, ha eljön az este, amíg gyermeked álmodik, csendben tarts számadást, hogy aznap miben és mennyiben voltál Isten munkatársa földi dolgaiban, lelkedben a három „T” betűt: „tőled több is telik” — vidd át a másik napra, mert „Isten munkatársai vagyunk”.

Amen.

SZÉKELY LÁSZLÓ

LÉLEKBŐL SZOLGÁLNI

2 Kor 3, 6b

Torda nevét lehetetlen kiejtenünk, hogy eszünkbe ne jusson e szó: vallásszabadság. Lehetetlen e szószékből hirdetni Jézus tanítását, hogy belénk ne döbbsen a kifejezés: lelkiismereti szabadság. Torda városában több mint 400 esztendővel ezelőtt ismét szólásjogot kapott a rég elfelejtett tanítás: „A hit Isten ajándéka.” Ezen a földön és ebben a városban először hoztak — abban a vallásilag türelmetlen korban — törvényt a türelmességről.

Nem tudunk abban az időben még egy országot, ahol négy vallásfelekezet nyert volna egyenlő jogokat, egymás iránti türelmességre buzdítatva. Hiszen Európa sok művelt országában még 200 esztendő múlva is ítélték halálra embereket vallásuk miatt. S bármily hihetetlenül hangzik, a közel kétezer esztendőös kereszténység kebelében — a mai általános vallásszabadság századában — még mindig oltanak ki emberi életet vallásos türelmetlenségből és fanatizmusból. Múltunkban tehát ott az örökség, mely az ember hitfelfogását szabadabb